

Editörler

Prof. Dr. Mehmet Karadağ, Prof. Dr. Muzaffer Metintaş,
Prof. Dr. Tefik Özlü, Doç. Dr. Akın Kaya

Aile Hekimleri İçin Göğüs Hastalıkları

AİLE HEKİMLERİ İÇİN GÖĞÜS HASTALIKLARI

Prof. Dr. Mehmet KARADAĞ, Prof. Dr. Muzaffer METİNTAŞ,
Prof. Dr. Tevfik ÖZLÜ, Doç. Dr. Akın KAYA

1. Baskı 2011

ISBN : 978-605-88844-6-5

2011 Sentez Matbaacılık ve Yayıncılık Ltd. Şti.
Büyük Sanayi 1. Cadde Çavuşoğlu İşhanı No: 107/40
İskitler/ANKARA
Tel: +90 312 341 44 67 • Faks: +90 312 341 44 67

Yasalar uyarınca, bu kitabın yayın hakları
Sentez Matbaacılık ve Yayıncılık'a aittir.
Yazılı izin alınmadan ve kaynak olarak
gösterilmeden, elektronik, mekanik ve
diğer yöntemlerle kısmen veya tama-
men kopya edilemez; fotokopi, teksir,
baskı ve diğer yollarla çoğaltılamaz.

Medikal bilgilerin sürekli değişmesi ve yenilenmesi nedeniyle yeni araştırmalar ve klinik tecrübeler ışığında tedavilerde ve ilaç uygulamalarındaki değişik olabileceği hatırlanmalıdır. Her hasta için en iyi tedavi şeklini ve en doğru ilaçları ve dozlarını belirlemek uygulamayı yapan hekimin sorumluluğundadır. Yayıncı ve editörler bu yayından dolayı meydana gelebilecek hastaya ve ekipmanlara ait herhangi bir zarar veya hasardan sorumlu değildir.

Yayına Hazırlayan: Sentez Matbaacılık ve Yayıncılık Ltd. Şti.
Büyük Sanayi 1. Cadde Çavuşoğlu İş Hanı No: 107/40, İskitler/ANKARA
Tel: (0312) 341 44 67 • Faks: (0312) 341 44 67

Editörler : Prof. Dr. Mehmet KARADAĞ, Prof. Dr. Muzaffer METİNTAŞ,
Prof. Dr. Tevfik ÖZLÜ, Doç. Dr. Akın KAYA

İçindekiler

1. Aile Hekimleri Açısından Göğüs Hastalıkları	9
Prof. Dr. Nazan BİLGEL	
2. Solunum Sisteminin Klinik Anatomisi	14
Doç. Dr. Hilmi ÖZDEN	
3. Solunum Sistemi İlaçları	21
Prof. Dr. Tevfik ÖZLÜ	
4. İnhalasyon Tedavisinde Kullanılan Teknik ve Cihazlar	29
Prof. Dr. Tevfik ÖZLÜ	
5. Solunumsal Semptomlar	40
Doç. Dr. Funda ÖZTUNA	
6. Göğüs Hastalıklarında Fizik Muayene	49
Doç. Dr. Yılmaz BÜLBÜL	
7. Göğüs Röntgenogramlarının Değerlendirilmesi	54
Uzm. Dr. Aydın ÇİLEDAĞ, Doç. Dr. Akın KAYA	
8. Solunum Fonksiyon Testlerinin Klinik Kullanımı	62
Doç. Dr. Ahmet URSAVAŞ	
9. Hipoksinin Ölçümü, Klinik Önemi ve Oksijen Tedavisi	68
Prof. Dr. Tevfik ÖZLÜ	
10. Üst Solunum Yolu Obstrüksiyonu ve Yabancı Cisim	82
Prof. Dr. Abdülcemal Ümit IŞIK	
11. Astım	90
Prof. Dr. Tevfik ÖZLÜ	
12. Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı (KOA)	111
Prof. Dr. Tevfik ÖZLÜ	
13. Akut Bronşit ve Bronşiyolit	132
Doç. Dr. Yılmaz BÜLBÜL	
14. Bronşektazi ve Kistik Fibrozis	136
Uzm. Dr. Aydın ÇİLEDAĞ, Doç. Dr. Akın KAYA	
15. Üst Solunum Yolu Enfeksiyonları (ÜSYE)	141
Yrd. Doç. Dr. Savaş ÖZSU	

16. Toplumda Gelişen Pnömoniler (TGP)	148
Prof. Dr. Tefik ÖZLÜ	
17. Tüberküloz	178
Prof. Dr. Mehmet KARADAĞ	
18. Derin Ven Trombozu ve Pulmoner Tromboemboli	186
Doç. Dr. Füsun ALATAŞ	
19. Karbon Monoksit Zehirlenmesi ve İnhalasyona Bağlı Akciğer Hasarı	205
Doç. Dr. Hüseyin YILDIRIM	
20. Masif Hemoptizi	211
Doç. Dr. Yılmaz BÜLBÜL	
21. Allerjik Sorunlar	214
Doç. Dr. İsmet BULUT	
22. Anafilaksi	222
Prof. Dr. Emel KURT	
23. Boğulma ve Aspirasyonlar	227
Uzm. Dr. Aydın ÇİLEDAĞ, Doç. Dr. Akın KAYA	
24. Pnömotoraks	233
Yrd. Doç. Dr. Aslı Gül AKGÜL, Prof. Dr. Salih TOPÇU, Doç. Dr. Şerife Tuba LİMAN	
25. ARDS ve Solunum Yetmezlikleri	244
Uzm. Dr. Aydın ÇİLEDAĞ, Doç. Dr. Akın KAYA	
26. Hemotoraks	249
Yrd. Doç. Dr. Güntülü AK	
27. Toraks Travmasında Yaklaşım	256
Yrd. Doç. Dr. Aslı Gül AKGÜL, Prof. Dr. Salih TOPÇU, Doç. Dr. Şerife Tuba LİMAN	
28. Hava Yolu Yönetimi, Entübasyon ve CPR	266
Doç. Dr. Arif Alper ÇEVİK	
29. Akciğer Kanseri	278
Prof. Dr. Muzaffer METİNTAŞ	
30. Mesleki Astım	319
Yrd. Doç. Dr. Yasin ABUL	
31. Pnömokonyozlar	323
Yrd. Doç. Dr. Güntülü AK	
32. Asbest Teması Nedenli Akciğer Hastalıkları	335
Prof. Dr. Muzaffer METİNTAŞ	
33. Hava Kirliliği	339
Prof. Dr. Selma METİNTAŞ	

34. Sigara Bırakma Danışmanlığı	352
Prof. Dr. Mehmet KARADAĞ	
35. Uyku Laboratuvarı ve Polisomnografi	359
Prof. Dr. Mehmet KARADAĞ	
36. Uykuda Solunum Bozuklukları	367
Prof. Dr. Mehmet KARADAĞ	
37. Evde Solunum Destek Tedaviler	379
Uzm. Dr. Aydın ÇİLEDAĞ, Doç. Dr. Akın KAYA	
38. Plevra ve Hastalıkları	383
Prof. Dr. Muzaffer METİNTAŞ	
39. Toraks Deformitelerine Yaklaşım	413
Uzm. Dr. Hatice KILIÇ, Prof. Dr. H. Canan HASANOĞLU	
40. İnterstisyel Akciğer Hastalıkları	428
Prof. Dr. Levent TABAK	
41. Gebelik ve Akciğer	433
Doç. Dr. Hüseyin YILDIRIM	
İndeks	450

Yazarlar

(Soyadı Sırasına Göre)

Yrd. Doç. Dr. Yasin ABUL

Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Trabzon

Yrd. Doç. Dr. Güntülü AK

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Eskişehir

Yrd. Doç. Dr. Aslı GÜL AKGÜL

Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Göğüs Cerrahisi Anabilim Dalı, Kocaeli

Doç. Dr. Füsun ALATAŞ

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Eskişehir

Prof. Dr. Nazan BİLGEL

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Bursa

Doç. Dr. Yılmaz BÜLBÜL

Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Trabzon

Doç. Dr. İsmet BULUT

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Kütahya

Doç. Dr. Arif Alper ÇEVİK

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Tıp Fakültesi, Acil Hekimliği Anabilim Dalı,
Eskişehir

Uzm. Dr. Aydın ÇİLEDAĞ

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Ankara

Prof. Dr. H. Canan HASANOĞLU

Ankara Atatürk Araştırma ve Eğitim Hastanesi,
Göğüs Hastalıkları Kliniği, Ankara

Prof. Dr. Abdülcemal Ümit İŞİK

Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Kulak-Burun-Boğaz Hastalıkları Anabilim Dalı,
Trabzon

Prof. Dr. Mehmet KARADAĞ

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Bursa

Doç. Dr. Akın KAYA

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Ankara

Uzm. Dr. Hatice KILIÇ

Ankara Atatürk Araştırma ve Eğitim Hastanesi,
Göğüs Hastalıkları Kliniği, Ankara

Prof. Dr. Emel KURT

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı,
Allerji Bilim Dalı, Eskişehir

Doç. Dr. Şerife TUBA LİMAN

Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Göğüs Cerrahisi Anabilim Dalı, Kocaeli

Prof. Dr. Muzaffer METİNTAŞ

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Eskişehir

Prof. Dr. Selma METİNTAŞ

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Eskişehir

Doç. Dr. Hilmi ÖZDEN

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Tıp Fakültesi, Anatomi Anabilim Dalı, Eskişehir

Prof. Dr. Tevfik ÖZLÜ

Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Trabzon

Yrd. Doç. Dr. Savaş ÖZSU

Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Trabzon

Doç. Dr. Funda ÖZTUNA

Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Trabzon

Prof. Dr. Levent TABAK

Koç Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul

Prof. Dr. Salih TOPÇU

Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Göğüs Cerrahisi Anabilim Dalı, Kocaeli

Doç. Dr. Ahmet URSAVAŞ

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Bursa

Doç. Dr. Hüseyin YILDIRIM

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Eskişehir

Önsöz

İnsanların aile ve topluma dayalı temel sağlık hizmetlerine daha iyi ulaşabilmesi ve 21. yüzyılda “Herkes için Sağlık” anlayışı, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)’nün hedefleri arasında yer almaktadır. Bu amaca uygun olarak ülkemizde birinci basamak sağlık hizmetleri, aile hekimliği sistemi üzerinden yürütülmeye başlanmıştır. Her bireyin bir hekimin bilgisi, kontrolü ve danışmanlığı altında sağlık güvencesine sahip kılınması önemli bir olgudur.

Bu uygulama ile, kişiler birer sağlık danışmanı ve takipçisine kavuşmuş; bireyin ihtiyaçları doğrultusunda koruyucu sağlık hizmetleri verilmeye ve kişisel sağlık kayıtları tutulmaya başlanmış; her birey, gece ve gündüz 24 saat kesintisiz, kendisini tanıyan, sağlık sorunlarını, risklerini, özgeçmişini ve kullandığı tedavileri bilen bir hekime ulaşabilme fırsatını yakalamıştır.

Aile hekimi; yaş veya cinsiyeti ne olursa olsun, kişiyi bir bütün olarak inceleyecek, akut ve kronik hastalıkların tedavilerini yapacak, bunlara ek olarak, hastalıkların gelişmesini önlemek amacıyla düzenli sağlık taramalarını gerçekleştirecek ve sağlıklıla ilgili konularda danışmanlık hizmetini sağlayacak bilgi ve deneyime sahip olmalıdır.

Göğüs hastalıkları, birinci basamak hekimin iş yükü arasında önemli bir kısmını oluşturur. Astım, KOAH, pnömoniler ve tüberküloz gibi bir çok göğüs hastalığının tanısı birinci basamakta konulabilir, tedavi ve izlemi aile hekimiince yürütülebilir.

Bu eserde göğüs hastalıklarıyla ilgili tüm konular, birinci basamak hekiminin ihtiyaç ve koşullarına göre ele alınmıştır. Konular, akademik tartışmalara girilmeksizin doğrudan tanı, ayırıcı tanı, tedavi, izlem ve korunma boyutlarıyla ele alınmıştır. Her bir bölümde hem temel bilgilerin hatırlatılması; hem de güncel, yeni bilgilerin aktarılması amaçlanmıştır.

Okuyucularımızdan gelecek her türlü eleştiri ve öneri, eserimizin sonraki baskılarında mükemmeli yakalayabilmemiz açısından, bizim için çok değerlidir.

Eserimizin, ülkemiz akciğer sağlığının iyileştirilmesine ciddi katkılar sağlayacağına inanıyoruz. Bu güzel çalışmaya katkıda bulunan tüm yazarlarımıza teşekkür ediyoruz.

Prof. Dr. Mehmet Karadağ

Prof. Dr. Muzaffer Metintaş

Prof. Dr. Tevfik Özlü

Doç. Dr. Akın Kaya